

انسان کامل، آئینه تمام نمای حق و مظهر اتمّ اسما و صفات خداست

انسان کامل، آئینه تمام نمای حق، و مظهر اتمّ اسما و صفات خداست و لذا انسان کامل، با معرفت کامل نفس، بیشترین شناخت ممکن را از خداوند متعال دارد.

انسان کامل، آئینه تمام نمای حق، و مظهر اتمّ اسماً و صفات خداست و لذا انسان کامل، با معرفت کامل نفس، بیشترین شناخت ممکن را از خداوند متعال دارد.

به گزارش خبرنگار مهر، حجت الاسلام وحید واحد جوان استاد دانشگاه تهران در یادداشتی ضمن شرح عرفانی حدیثی از امام صادق (ع) به معرفی چند کتاب مفید در حوزه مهدویت پرداخته است:

برید عجلای از امام صادق علیه السلام نقل می کند: **يُنَا عُنْدَ اللَّهِ وَ يَنَا عَرَفَ اللَّهُ وَ يَنَا وَجِدَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ مُحَمَّدٌ حِجَابُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى**. بوسیله ما خدا پرستیده شد و می شود و بوسیله ما خدا شناخته شد و می شود و بوسیله ما خداوند تبارک و تعالی یگانه دانسته شد و می شود، و محمد، حجاب خدای تبارک و تعالی است.

شرح های عادی و متوسطی برای این روایت مطرح شده است که در جای خود و در حد خود صحیح اند. اما قصد بنده در این یادداشت شرح عرفانی این روایت است.

شرح عرفانی

در عرفان، که مورد تأیید برهان و قرآن و عترت است، بیان می شود که ذات اقدس الهی، به خودی خود و بدون لحاظ تعینات و تجلیات، شناخته نمی شود. یعنی ذات غیب الغیوب، معقول و مشهود احدی نیست. ذات الهی بعد از ظهور در مظاهر گوناگون، به وسیله آنها شناخته می شود.

جامع ترین و کامل ترین مظهر حق متعال، انسان کامل است. به تعبیر دیگر، انسان کامل، آئینه تمام نمای حق، و مظهر اتمّ اسماً و صفات خداست؛ **(عَلِمَ أَدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا)** و لذا انسان کامل، با معرفت کامل نفس، بیشترین شناخت ممکن را از خداوند متعال دارد. (من عرف نفسه فقد عرف ربه) و چون نفس انسان های دیگر، کامل نیست، لذا شناخت آنها از خداوند کامل نخواهد بود. (علت اینکه به معرفت نفس تاکید شد این است که تنها راه شناخت حضوری و حقیقی، معرفت نفس است و معرفت آفاقی که معرفتی حصولی است برای آماده کردن انسان و رشد او جهت معرفت انفسی است)

از سوی دیگر، اگر کسی بخواهد خداوند متعال را بشناسد و به او معرفت پیدا کند، باید انسان کامل را بشناسد و به او معرفت پیدا کند تا از طریق آن مظهر اتم، به حق تعالی معرفت یابد. چرا که بدون شناخت مظهر کامل و اتم، معرفت به خدا ممکن نیست. (چون گفتیم که خداوند بدون ظهور، شناخته نمی شود. مرتبه غیب الغیوب، مرتبه ای است که نه اسمی دارد و نه وصفی دارد) یعنی انسان بدون مظاهر، نمی تواند ظاهر را بشناسد و بدون مظهر کامل، نمی تواند ظاهر را به طور کامل (در حد توان ممکن) بشناسد. لذا راه فنای معرفتی و تحقق در خداوند، فنای در انسان کامل است. (مراد از شناخت و معرفت، حصولی نیست، شهودی و تحققی است)

عبادت هم همین طور است. عبادت صحیح و حقیقی، فرع معرفت است و هر چه معرفت انسان، نسبت به خداوند بیشتر باشد عبادتش بهتر، خالص تر و حقیقی تر خواهد بود. از سوی دیگر هیچکس به اندازه انسان کامل، به خداوند معرفت ندارد چرا که انسان کامل، مظهر اتمّ اسماً و صفات حق است و لذا عبادت واقعی را تنها انسان کامل می تواند انجام دهد و هیچکس مانند انسان کامل نمی تواند عبد خدا باشد. از اینجا، روشن می شود که اگر عبادت انسان کامل نباشد هدف خلقت **(مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)** و **(وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ)** تحقق نمی یابد. چرا که عبادت واقعی و یقین و معرفت نهایی و اصلی را انسان کامل دارد و اوست که خلیفه خدا در زمین است.

ضمناً دانسته می شود که انسان کامل، حجاب نورانی است و کسی نمی تواند آن حجاب را کنار زده و خداوند را بدون واسطه و بدون حجاب مشاهده کند. چون خداوند بدون ظهور، شناخته نمی شود و راه شناخت خدا منحصر در ظهور اوست و کامل ترین ظهور حق در انسان کامل است. پس همه مخلوقات به انسان کامل نیازمندند. به همین جهت فرمود پیامبر حجاب خداوند است.

۱. دادگستر جهان

این کتاب نوشته آیت الله ابراهیم امینی است که به صورت مناظره و پرسش و پاسخ تنظیم شده و تقریباً بیشتر مسائل مربوط به امام زمان علیه السلام را شرح و تبیین کرده است.

۲. تا ظهور

این کتاب پژوهشی جامع درباره آموزه مهدویت، نوشته استاد نجم الدین طیبسی است و خیلی از سوالات را پاسخ داده است.

۳. حکومت جهانی مهدی علیه السلام، نوشته آیت الله ناصر مکارم شیرازی

۴. منتخب الاثر فی الامام الثانی عشر، نوشته آیت الله صافی گلپایگانی، درباره امام دوازدهم و در ده فصل است. نصوص مرتبط با دوازده امام، نصوص مرتبط با امام دوازدهم، و تاریخ زندگی و چگونگی ظهور آن امام، بخش های اصلی کتاب است. این کتاب در سال ۱۳۸۰ ش، در سه جلد چاپ شده که مجموعاً ۱۴۰۰ صفحه است. منتخب الاثر، در اولین دوره کتاب سال ولایت، اثر برگزیده شناخته شد و در اولین دوره کتاب سال مهدویت، اثر برتر نام گرفت.

۵. آیات قرآن درباره امام مهدی (عج) در دیدگاه اهل سنت و شیعه

این کتاب که نام کامل آن «بررسی تطبیقی تفسیر آیات مهدویت و شخصیت شناسی امام مهدی (ع) در دیدگاه فریقین» است به کوشش استاد (تمام) دانشگاه تهران، آقای دکتر نجارزادگان، نوشته شده است.

۶. امام مهدی، موجود موعود

این کتاب که مجموعه مباحث گفتاری و نوشتاری استاد آیت الله جوادی آملی درباره حضرت حجت علیه السلام است مباحث دقیقی درباره امام شناسی و مسائل مرتبط با امام زمان (عج) مطرح کرده است.

۷. نهج الولایه

این کتاب برای اهل تخصص در حکمت و عرفان، خیلی خوب است. بررسی مستند در شناخت امام زمان علیه السلام نوشته استاد علامه حسن زاده آملی (دامت برکاته)